

Útvar hodnoty za peniaze

Ministerstvo financií SR / www.finance.gov.sk/uhp

Hodnota za peniaze
projektu

R2 Mýtna – Lovinobaňa, Tomášovce

február 2018

Operačný program
**Efektívna
verejná správa**

Európska únia
Európsky sociálny fond

Tento projekt je podporený z Európskeho sociálneho fondu

Upozornenie

Jedným zo zadaní projektu Hodnota za peniaze je ekonomicky posudzovať plánované verejné investície. Tento materiál je hodnotením Ministerstva financií SR k pripravovanému projektu v zmysle uznesenia vlády SR č. 471/2017, úloha C.2. Hodnotenie pripravili Rastislav Farkaš, Štefan Kišš, Juraj Mach, Matúš Lupták na základe projektovej dokumentácie stavby (dokumentácia na ponuku), štúdie uskutočniteľnosti a dopravnej prognózy z roku 2014, celoslovenského sčítania dopravy 2015 a profilových prieskumov z roku 2017.

Zhrnutie

- Úsek rýchlostnej cesty R2 Mýtňa – Lovinobaňa v dĺžke 13 km je plánovaný v plnom profile za 168 mil. eur (bez DPH). NDS naň plánuje vyhlásiť verejné obstarávanie 16.2.2018.¹
- Cieľom projektu je pokračovať v budovaní koridoru rýchlostnej cesty R2 medzi Zvolenom a Košicami a zvýšiť bezpečnosť a plynulosť dopravy na ceste I/16. Súčasná cesta medzi Mýtnou a Lovinobaňou je v nevyhovujúcom technickom stave a nespĺňa parametre pre medzinárodnú cestu I. triedy. Pripravovaný úsek nenadväzuje na žiadny existujúci úsek.
- Odhadované náklady na vybudovanie úseku NDS oproti návrhu z novembra znížila o 37 mil. eur udržateľným znížením jednotkových cien.

Tabuľka 1: Odhadované náklady projektu

	Dokumentácia na ponuku (15.11.2017)	Náklady po úprave do VO	Rozdiel
Výkup pozemkov	5,2	5,2	0,0
Náklady na projektovú dokumentáciu	1,0	1,0	0,0
Stavebné náklady	195,1	156,4	-38,7
Ostatné služby	3,5	5,4	1,9
Celkové investičné náklady bez DPH	204,8	168,0	-36,8

Zdroj: NDS

Stanovisko MF SR

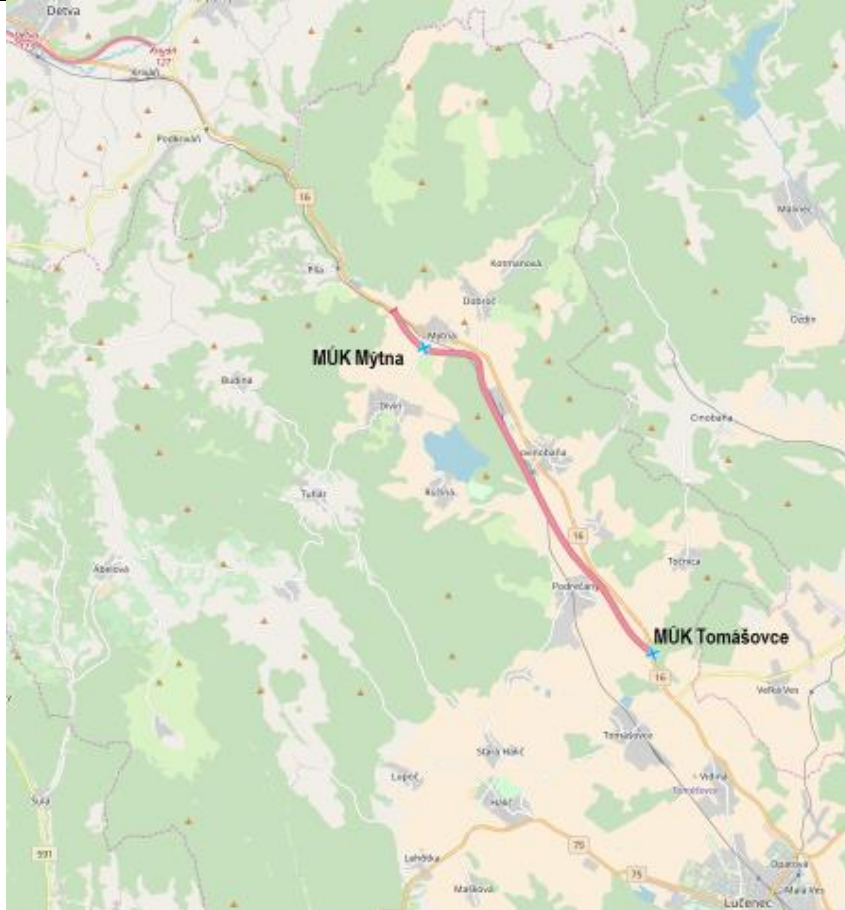
- Spoločenskú návratnosť projektu nie je možné posúdiť, nakoľko projektu chýba aktualizovaná dopravná prognóza a analýza nákladov a prínosov podľa platnej metodiky, čo zvyšuje riziká pre ekonomické aj dopravné posúdenie navrhovaných úsekov. Podľa existujúcej dopravnej prognózy prejde v roku 2040 navrhovaným úsekom R2 asi 11 tis. vozidiel denne. NDS sa zaviazala model a dopravné prieskumy pred podpisom zmluvy aktualizovať.
- Posúdená bola len jedna alternatíva riešenia kvality a bezpečnosti dopravy na danom úseku (výstavbu 4-pruhovej rýchlostnej cesty). Prebieha proces environmentálneho posudzovania väčšieho úseku Kriváň-Lovinobaňa, jeho ukončenie je nevyhnutným predpokladom pre vydanie stavebného povolenia.
- Zníženie nákladov úpravou jednotkových cien o 37 mil. eur však návratnosť projektu zlepšuje.

¹ Verejné obstarávanie na zhotoviteľa stavby zahŕňa stavebné náklady a ostatné služby, spolu s predpokladanou cenou 162 mil. eur bez DPH. Pre analytické účely započítavame nad rámec predmetu VO aj náklady na projektovú dokumentáciu (1 mil. eur) a náklady na výkup pozemkov pod stavbou (5 mil. eur).

Popis projektu

Národná diaľničná spoločnosť (NDS) navrhuje výstavbu úseku štvorpruhovej rýchlostnej cesty R2 medzi obcami Mýtina a Lovinobaňa v dĺžke 13 km za 168 mil. eur bez DPH. Úsek začína na ceste prvej triedy I/16 pred obcou Mýtina, ktorú obchádza západným obchvatom. Končíť má pred Lučencom, križovatkou s cestou I/16 medzi obcami Podrečany a Tomášovce. Súčasťou projektu sú dve mimoúrovňové križovatky (Mýtina a Tomášovce).

Obrázok 1: Situácia navrhovaného úseku rýchlostnej cesty R2

Zdroj: Spracovanie ÚHP

Ciele projektu

Cieľom projektu je okrem postupného budovania R2 zvýšiť bezpečnosť a plynulosť dopravy, ako aj odľahčiť dopravné zaťaženie na ceste I/16, predovšetkým v obci Mýtina. Cesta I/16 vedie stredom obce Mýtina, dnes cez ňu prejde 10 až 11 tisíc vozidiel.

Cesta medzi Mýtnou a Lovinobaňou je v nevyhovujúcom technickom stave a nespĺňa parametre pre medzinárodnú cestu I. triedy, čo znižuje bezpečnosť a plynulosť premávky. Medzi Mýtnou a Lovinobaňou je široká iba 8,5 metra, medzi Lovinobaňou a Lučencom 9,5 metra. Podľa Cestnej databanky SSC² je na viacerých bodoch medzi Mýtnou a Lovinobaňou cesta v nevyhovujúcom až havarijnom stave čo sa týka nerovnosti povrchu (IRI)³, v okolí Mýtnej cesta nevyhovuje ani z hľadiska únosnosti⁴. Medzinárodná cesta I. triedy má podľa STN 73 6101 spĺňať parametre normy C11,5 (šírka vozovky 11,5 m).

² Portál IS MCS (SSC, 2017). Dostupné online na <https://ismcs.cdb.sk/portál/mapviewer/?viewid=CestnaSiet>

³ Parameter „Vozovka - rovinatosť pozdĺžna“ podľa portálu IS MCS a hodnotenia SSC.

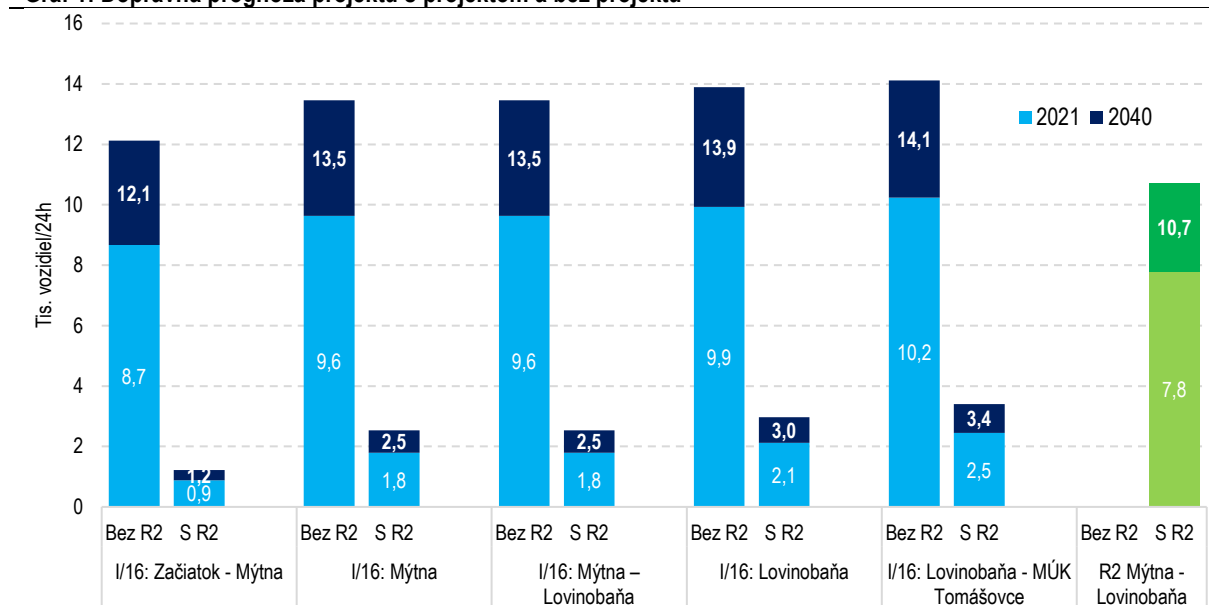
⁴ Parameter „Vozovka – únosnosť“ podľa portálu IS MCS a hodnotenia SSC.

Úsek je súčasťou koridoru rýchlostnej cesty R2 zo Zvolena do Košíc, nenadväzuje na žiadnu existujúcu rýchlostnú cestu. Z rýchlostnej cesty R2 medzi Zvolenom a Košicami je momentálne v prevádzke 18 km súvislej štvorpruhovej cesty medzi Zvolenom a Kriváňom a 18 km dvojpruhových obchvatov Oždián, Figy a Tornale. Navrhovaný úsek Mýtina – Lovinobaňa nenadväzuje na dnešný koniec R2 v Kriváni, medzi Kriváňom a Mýtnou bude chýbať 9 km dlhý úsek R2 Kriváň – Mýtina. Tento chýbajúci úsek NDS pripravuje, zatiaľ však nemá vypracovanú projektovú dokumentáciu a stavebné povolenie.

Analýza dopytu

Aktuálny a kompletný odhad budúcej dopravy pre posudzovaný úsek nie je k dispozícii. Posledný dostupný dopravný model a prognóza pre tento úsek je z roku 2014. Podľa nej má po vybudovaní úseku R2 Mýtina – Lovinobaňa prejsť na novú rýchlostnú cestu 7,8 tis. vozidiel, v roku 2040 má po nej jazdiť 10,7 tis. vozidiel. Bez výstavby predpokladá dopravná prognóza nárast dopravného zaťaženia na ceste I/16 medzi Lovinobaňou a Tomášovcami na 14,1 tis. vozidiel do roku 2040. NDS pripravuje novší model, v čase publikácie hodnotenia však nebol k dispozícii.

Graf 1: Dopravná prognóza projektu s projektom a bez projektu

Zdroj: CBA projektu, spracovanie ÚHP, 2018

Dopravný model vychádza z neaktuálnych dopravných prieskumov, NDS sa zaviazala model a dopravné prieskumy pred podpisom zmluvy aktualizovať. Počet vozidiel v nulovom stave je podhodnotený oproti celoštátnemu sčítaniu z roku 2015 a nezohľadňuje ani výsledky novších dopravných prieskumov.

Dopravná prognóza pre projekt R2 Mýtina - Lovinobaňa je spracovaná zjednodušene. Prognóza je stanovená na základe rastových koeficientov (podľa TP 070⁵), ktoré boli uplatnené na výsledky celoslovenského sčítania z roku 2010. Odhad prevedenej dopravy na cestu R2 bol stanovený odhadom ako podiel 88,9 % osobnej dopravy a 92 % nákladnej dopravy na úseku Kriváň – Mýtina.

Dopravná prognóza nezohľadňuje možný presun diaľkovej tranzitnej dopravy. Objem tranzitnej dopravy môže v budúcnosti výrazne ovplyvniť dobudovanie diaľkovej cestnej siete u nás aj v zahraničí. Dobudovaním severo-južného koridoru Zvolen – Budapešť rýchlostnou cestou cez hraničný priechod Šiatorská Bukovinka (na juh od Lučenca) sa môže podľa maďarského modelu do roku 2030 na R2 presunúť najviac 700

⁵ SSC (2013). „TP 070: Prognózovanie výhľadových intenzít na cestnej sieti do roku 2040.“ Dostupné online na http://www.ssc.sk/files/documents/technicke-predpisy/tp/tp_070.pdf

vozidiel denne (približne 8% nárast intenzity) z konkurenčných dopravných ťahov⁶. Dokončenie iných úsekov môže dopyt na R2 naopak znížiť. Priebežné dokončovanie diaľnice D1 (v najbližších troch rokoch očakáva NDS dokončenie diaľničných obchvatov Žiliny, Ružomberka a Prešova) zvýši atraktivitu severného ťahu pre medzinárodný a diaľkový tranzit. Dobudovanie diaľničného spojenia M30 medzi Miskolcom a Košicami (prebieha verejné obstarávanie na stavebné práce, odhad dokončenia úseku v roku 2021⁷) vytvorí súvislé diaľničné spojenie medzi Bratislavou a Košicami a zvýši ponuku nadradenej cestnej infraštruktúry pre tranzit zo západu na východ.

Analýza alternatív

Projekt hodnotí iba jednu alternatívu riešenia kvality a bezpečnosti dopravy medzi Lučencom a Kriváňom, o projekte preto nie je možné povedať, či prináša najvyššiu hodnotu za peniaze. Ideálna štúdia by mala posúdiť aj iné možnosti zvýšenia kvality, bezpečnosti a plynulosti dopravy, ako napr. polovičný profil, rekonštrukciu cesty prvej triedy s obchvatmi, či rozšírenie cesty prvej triedy na štyri pruhy.

Technické riešenie má vychádzať z dopravno-inžinierskeho posúdenia, ktoré určí potrebnú kapacitu cesty a križovatiek. Jediné dostupné dopravno-inžinierske posúdenie pre projekt R2 Mýtina – Lovinobaňa vychádza z neaktuálnej prognózy z roku 2014. Kapacitné posúdenie tak vychádza z neaktuálnych čísiel, potrebná kapacita cesty medzi Mýtnou a Lovinobaňou by mala byť po dokončení nového modelu posúdená opätovne.

Podľa posledného dopravno-inžinierskeho posúdenia má byť navrhovaná rýchlostná cesta 20 rokov po dostavaní vyťažená na menej ako 25 % (funkčná úroveň A). Vzhľadom na odporúčania slovenských noriem by mali byť nové cesty projektované s 20-ročným výhľadom na nižšiu funkčnú úroveň C. Posúdenie vychádza z neaktuálnej prognózy ale podľa neho je zvolené riešenie tak môže byť kapacitne predimenzované.

Križovatka Mýtina nebola do vyhlásenia verejného obstarávania posúdená dopravným modelom a predchádzajúce stupne projektovej prípravy s ňou nepočítali, jej umiestnenie, potrebu a kapacitu je potrebné preveriť. Podľa NDS je opodstatnená aj pre potreby otáčania vozidiel údržby, ktoré by sa bez križovatky museli otáčať cez stredový pás.

Ekonomické hodnotenie

Nie je možné posúdiť spoločensko-ekonomickú návratnosť projektu. NDS nepredložila do vyhlásenia verejného obstarávania analýzu nákladov a prínosov podľa platnej metodiky ani aktualizovanú dopravnú prognózu.

Box 1: Harmonogram ďalšieho postupu prác na R2 Mýtina – Lovinobaňa a R2 Kriváň – Mýtina (Zdroj: NDS)

Dokončenie dopravného modelu a CBA:

- **31.5.2018**
  - Dokončenie dopravného modelu pre R2 Kriváň – Mýtina – Lovinobaňa
  - Dokončenie CBA pre úsek R2 Mýtina – Lovinobaňa
  - Dokončenie CBA pre úsek R2 Kriváň – Mýtina po optimalizácii investičných nákladov

Verejné obstarávanie:

- **16.2.2018:** Vyhlásenie verejného obstarávania
- **16.4.2018:** Otváranie ponúk
- **November 2018:** Predpokladaný termín podpisu zmluvy o dielo

Vzhľadom na to, že verejné obstarávanie stavebných prác bude vyhlásené pred dodaním analýzy nákladov a prínosov a dokončením dopravného modelu, verejný obstarávateľ stanovil ako podmienku zmeny okolností, za ktorých môže zrušiť verejné obstarávanie v zmysle §57 ods. 2 zákona 343/2015 Z.z. o verejnom obstarávaní a o zmene a doplnení niektorých

⁶ Uvedená hodnota predstavuje celkový diaľkový tranzit v smere sever-juh medzi Maďarskom (a ďalšími balkánskymi krajinami) a Poľskom, pre ktorý je cesta cez stredné Slovensko kilometricky najkratšiu možnosťou.

⁷ Pravda (9.2.2018). „Nová maďarská diaľnica pre Bratislavu“. Dostupné online na <https://spravy.pravda.sk/ekonomika/clanok/457895-nova-madarska-dialnica-pre-bratislavu/>

zákonov skutočnosť, že pre projekt R2 Mýtina – Lovinobaňa nebude potvrdené financovanie zo strany MDV SR ako riadiaceho orgánu.

Náklady projektu

Odhad investičných nákladov projektu je 168 mil. eur, NDS tento odhad znížila o 37 mil. eur (18 %) úpravou jednotkových cien udržateľným spôsobom. NDS znížila pôvodné teoretické ocenenie stavby úpravou jednotkových cien na základe zmluvných cien z projektov v okolí navrhovanej R2 a na základe jednotkových cien, ktoré boli použité pri teoretickom ocenení projektu prvej etapy R4 severného obchvatu Prešova.

Tabuľka 2: Zníženie odhadovaných nákladov stavby

	Dokumentácia na ponuku (15.11.2017)	Náklady po úprave do VO	Rozdiel
Výkup pozemkov	5,2	5,2	0,0
Náklady na projektovú dokumentáciu	1,0	1,0	0,0
Stavebné náklady	195,1	156,4	-38,7
Ostatné služby	3,5	5,4	1,9
Celkové investičné náklady bez DPH	204,8	168,0	-36,8
Rozpočtová rezerva	0,0	0,0	0,0
DPH (20%)	41,0	33,6	-7,4
Celkové investičné náklady vrátane DPH	245,8	201,6	-44,2

Zdroj: NDS